

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 คำนิยาม	3
1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 2 ป่าไม้และบทบาทตามธรรมชาติของป่าไม้	5
2.1 ป่าไม้	5
2.1.1 ประเภทของป่าไม้	8
2.1.2 ปริมาณไม้ยืนต้นในป่า	10
2.1.3 ผลผลิตจากป่าไม้แบบยั่งยืน	13
2.2 การพัฒนางานป่าไม้	15
2.3 ป่าไม้กับการพัฒนาแบบยั่งยืน	18
2.4 หลักการจัดการทรัพยากรป่าไม้	21
2.4.1 สถานการณ์ป่าไม้	21
2.4.2 ปัญหาทรัพยากรป่าไม้	21
2.4.3 เหตุของปัญหา	22
2.4.4 แนวทางแก้ไข	23
2.5 งานจัดการป่าชุมชน	26
2.5.1 ความเข้าใจเบื้องต้นของระบบป่าไม้	26
2.5.2 บทบาทหน้าที่ในธรรมชาติของระบบป่าไม้	28
2.5.3 บทบาทหน้าที่ในสภาวะความต้องการของธรรมชาติ	31

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 การพัฒนาป่าชุมชน	39
3.1 การพัฒนาป่าชุมชน	39
3.2 ลักษณะการพัฒนาป่าชุมชน	39
3.3 การจัดการป่าชุมชน	42
3.3.1 การทำหน้าที่ป่าชุมชน	42
3.3.2 หลักการจัดการป่าชุมชน	42
3.3.3 ตัวดัชนีชี้วัดการจัดการพัฒนาป่าชุมชน	43
3.3.4 การประเมินป่าชุมชน	44
3.4 งานป่าชุมชนและแนวทางปฏิบัติงานตามการพัฒนาป่าชุมชน	46
3.4.1 งานอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าไม้	47
3.4.2 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ	50
3.4.3 งานควบคุมการพังทลายของดินในพื้นที่ป่าชุมชน	52
3.4.4 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อการผลิตอาหาร สมุนไพร และของป่าอื่นๆ	54
3.4.5 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อการผลิตไม้ใช้สอย	56
3.4.6 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า	58
3.4.7 งานป่าชุมชนเพื่อป้องกันพื้นที่เสี่ยงภัย	60
3.4.8 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อเป็นแหล่งพันธุกรรม	62
3.4.9 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อเป็นเขตกันชน	64
3.4.10 งานสร้างป่าชุมชนเพื่อสร้างภูมิทัศน์	65
3.4.11 งานจัดการป่าชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	68
3.4.12 การควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าชุมชน	70
3.4.13 งานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาป่าชุมชนของท้องถิ่น	71
3.5 งานพัฒนาป่าชุมชนเชิงบูรณาการ	73

สารบัญ

	หน้า	
บทที่ 4	มาตรฐานกิจกรรมขั้นพื้นฐานและขั้นพัฒนางานพัฒนาป่าชุมชน	79
บทที่ 5	ข้อเสนอแนะการดำเนินงานพัฒนาป่าชุมชน	89
5.1	แนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	89
5.1.1	ศึกษาทำความเข้าใจงาน	90
5.1.2	แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ	90
5.1.3	การสร้างแผนดำเนินงาน	90
5.1.4	การดำเนินงาน	90
5.2	ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาป่าชุมชน	90
5.2.1	การก่อสร้างหอสังเกตการณ์	91
5.2.2	การทำแนวกันไฟ	91
5.2.3	การทำแนวเขตป่า	97
5.2.4	การปลูกหญ้าแฝก	98
5.2.5	การก่อสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น	101
5.2.6	การปลูกป่าเสริม	104
5.2.7	การทำแผนป่าชุมชน	105
5.2.8	พืชสมุนไพร	105
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	โครงการป่าชุมชน โคกป่าชี ตำบลหนองห้าง อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	107
ภาคผนวก ข	คู่มือการปฏิบัติการจัดทำโครงการป่าชุมชนในเขตป่าสงวน แห่งชาติและเขตป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484	111